

PVO - druh bojové činnosti vojsk

Major Jaroslav Čevela

Nový řád zdůrazňuje, že úspěchu v boji se dosahuje společným úsilím všech druhů vojsk; proto je soudobý boj vlastně vševojskovým bojem, v němž rozhodující význam má nepetržitá a přesná součinnost všech sil a prostředků. Vedle organizace průzkumu a ochrany vojsk proti ZHN značně vzrostl význam nepřetržité PVO.

Z tohoto hlediska je nutno posuzovat i organizaci PVO a to jak vševojskovými veliteli a štáby, tak i veliteli (náčelníky) druhů vojsk a samotnými veliteli (náčelníky) a štáby vojsk PVO.

V současných podmínkách je nebezpečný každý jednotlivý letoun, poněvadž může nést jadernou zbraň. Proto nelze vyřešit účinnou protivzdušnou obranu jen ničením prostředků vzdušného nepřítele na zemi, ale je třeba je ničit i ve vzduchu, což je hlavním posláním vojsk PVO.

Vojsko PVO musí odrazit nenadálé napadení vzdušného nepřítele a ochránit bráněné objekty od úderu ze vzduchu v jednotlivých druzích bojové činnosti. Z tohoto hlediska jsou v řádu uplatněny i jednotlivé zásady použití vojska PVO a zahrnuty nové požadavky na organizaci PVO.

Polní řád uvádí novou samostatnou stať o protivzdušné obraně. Tím je zdůrazněna zásada, že **PVO není nadále jedním z druhů bojového zabezpečení, ale jedním z druhů bojové činnosti vojsk.** Organizují ji všichni velitelé za každé situace s cílem způsobit nepříteli rozhodnou porážku, spolehlivě bránit vlastní vojska a tím vytvořit příznivé podmínky pro dosažení úspěchu v boji. Protivzdušnou obranu divize nutno chápat jako součást celkového systému PVO armády (frontu).

V této stati je důležitá skutečnost, že PVO divize (pluku) organizuje na základě rozhodnutí velitele a nařízení nadřízeného štábu náčelník protivzdušné obrany (velitel a štáb pluku).

Při organizaci boje a v jeho průběhu stanoví velitel divize osobně nebo prostřednictvím náčelníka PVO úkoly prostředků protivzdušné obrany divize, vydává nařízení pro součinnost se stíhacím

letectvem a stanoví způsob týlového zabezpečení.

Dalším novým obsahem této stati je, že **PVO můžeme organizovat buď jako pásmovou nebo jako přímou obranu vojsk a objektů.**

V hlavních úkolech PVO vojsk, druhů bojové činnosti PVO, je provádět význam položen na bojovou činnost protiletadlových raketových útvarů, stíhacího letectva, protiletadlového dělostřelectva, radiotechnických a protiradiotechnických útvarů.

Zcela nově se v řádu objevují články o organizaci PVO **při přepravě vojsk po železnici, ve střetném boji** (kdy je zdůrazněno, že PVO organizujeme k spolehlivé obraně hlavních sil divize (pluku) **za pochodu**, při jejím rozvíjení a při zahájení boje a že hlavní úsilí PVO musí být soustředěno k obraně raketového útvaru a míst velení), **při útoku ve městě**, kde je rozebráno především použití protiletadlového dělostřelectva malé ráže, a o organizaci PVO výsadkového svazku (útvaru) ve výchozím prostoru pro vysazení, za letu do prostoru vysazení, v prostoru vysazení a při bojové činnosti.

K podstatným změnám v organizaci PVO došlo i v dalších statích a částech nového řádu. Uvedu jen ty nejdůležitější a doporučuji věnovat jim pozornost při studiu i jejich uplatňování v praxi. Jednotlivé poznatky uvedu v takové posloupnosti, jak nový řád rozebírá zásady a druhy bojové činnosti svazku (útvaru).

Ve stati o bojovém určení jednotlivých druhů vojsk je mj. zdůrazněno, že hlavním prostředkem protivzdušné obrany pozemního vojska jsou **protiletadlové raketové útvary**. Je upřesněna i schopnost vojska PVO v součinnosti se stíhacím letectvem i samostatně, podle vybavení bojovou technikou.

Při PVO divize (pluku) v útoku uvádí řád nově nutnost nepřetržitě PVO protiletadlovými prostředky v celkovém systému protivzdušné obrany armády.

Při násilném přechodu vodní překážky má mimořádný význam i organizace PVO. Proto řád uvádí hlavní úkoly PVO,

kdy její těžiště je položeno na **obranu předsunutých oddílů** (předvojů) při obsazování mostů a přepravišť a při dobývání protilehlého břehu před úderem vzdušného nepřítele, na **hlavní síly divize** (pluku) při přesunu k vodní překážce, ve výchozích prostorech pro násilný přechod a při násilném přechodu při zajišťování obrany přepravišť. Dále rozebírá i začlenění protiletadlových jednotek vševojskových útvarů do pochodových proudů a použití protiletadlových jednotek divize.

Statí o obraně svazku (útvary) věnuje zvláštní pozornost a zdůrazňuje, že zvlášť silnou PVO zajišťujeme u vojsk bránících důležité úseky terénu, u raketového útvaru i druhých sledů a záloh a že protiletadlové jednotky pluků jsou začleněny v jejich bojových sestavách.

Při obraně vojsk divize (pluku) v horách zdůrazňuje řád nutnost PVO útvarů a jednotek v průsmycích, na horských přechodech, v soutěskách, na křižovatkách cest, na přepravištích přes horské řeky; u raketového útvaru a dělostřelectva pak na náhorních rovinách a u druhých sledů (záloh) při protiztečích a manévru.

Organizaci PVO vojsk za pochodu je nutno chápat novým pohledem. Nový řád uvádí, že PVO vojsk divize (pluku) zajišťují za pochodu prostředky divize (pluku) se zřetelem k systému PVO armády (fronty), rozvinutému na pochodových osách. Zvlášť spolehlivě musíme chránit vojska při průchodu soutěskami, komu-

nikačními uzly, na přepravištích, za velkých zastávek a v prostorech denního (nočního) odpočinku. K tomu účelu můžeme část protiletadlových prostředků předsunovat a včas rozvinovat v nejdůležitějších prostorech. Protiletadlové raketové útvary (jednotky) a PLD střední ráže pochodují v proudech hlavních sil nebo v samostatných proudech po samostatných pochodových osách a jsou připraveny rozvinout se k obraně vojsk. PLD malé ráže, které se přesunuje po bateriích nebo po četách v proudech předvoje a hlavních sil, brání vojska palbou za pohybu a za krátkých zastávek.

Nový řád zdůrazňuje, že vojska rozmístěná mimo boj musí být v neustálé bojové pohotovosti k odrazení vzdušného i pozemního nepřítele. Protiletadlové raketové útvary a jednotky rozmísťujeme tak, aby vytvářely společně s protiletadlovými raketovými prostředky nadřazeného velitele a sousedů **souvislou obranu na přístupech k prostoru rozmístění vojsk**. Protiletadlové jednotky útvarů se rozvinují k přímé obraně nejdůležitějších objektů vlastních pluků. K ničení nízkoletících letadel se využívá ručních zbraní.

Nový Polní řád ČSLA Vševojsk-1-1 tvoří základ jednoty názorů na charakter soudobého vševojskového boje i na způsoby jeho organizace. Studium a praktické uplatňování otázek PVO, zahrnutých v novém řádu, bude vyžadovat od příslušníků vojska PVO i od vševojskových velitelů tvůrčí přístup při řešení PVO s cílem dosáhnout její maximální účinnosti.